

Bruksela, 5 lutego 2021 r.
(OR. en)

5932/21

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2016/0295(COD)

COMER 9
CONOP 3
CFSP/PESC 101
ECO 16
UD 36
ATO 8
COARM 14

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	4 lutego 2021 r.
Do:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, sekretarz generalny Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2021) 42 final
Dotyczy:	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 428/2009 ustanawiającego wspólnotowy system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa i tranzytu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2021) 42 final.

Załącznik: COM(2021) 42 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 3.2.2021 r.
COM(2021) 42 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 428/2009 ustanawiającego
wspólnotowy system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa i tranzytu w odniesieniu
do produktów podwójnego zastosowania**

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 428/2009 ustanawiającego wspólnotowy system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa i tranzytu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania

1. WPROWADZENIE

W art. 23 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 428/2009 („rozporządzenie”) zobowiązano Komisję do przedkładania Parlamentowi Europejskiemu rocznego sprawozdania z „działalności, badań i konsultacji Grupy Koordynacyjnej ds. Produktów Podwójnego Zastosowania” (DUCG). Ponadto art. 25 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 428/2009 zobowiązuje Komisję do przedstawiania Radzie i Parlamentowi co trzy lata „wyczerpującego sprawozdania z jego wykonania oraz oceny skutków”. Art. 25 ust. 3 stanowi, że szczególne części sprawozdania dotyczą działalności Grupy Koordynacyjnej ds. Produktów Podwójnego Zastosowania (DUCG), wprowadzania bezpiecznego, szyfrowanego systemu wymiany informacji między państwami członkowskimi i Komisją, a także wykonania art. 15 ust. 1 i 2 w odniesieniu do aktualizacji wykazów kontrolnych i art. 24 dotyczącego sankcji krajowych w przypadku naruszenia rozporządzenia. W świetle powyższego Komisja rozpoczęła w 2013 r. publikowanie corocznych sprawozdań z kontroli wywozu i stwierdziła w swoim komunikacie z 2014 r. pt. „Przegląd polityki kontroli wywozu”¹, że publikacja sprawozdań i danych na temat kontroli, które nie są szczególnie chronione, wykraczających poza konkretne wymogi art. 15, art. 23 ust. 3, art. 25 ust. 3 i art. 24 stanowi istotny krok w kierunku zwiększenia przejrzystości i poprawy przestrzegania przepisów przez podmioty gospodarcze oraz ich zdolności do realizacji kontroli.

Niniejsze sprawozdanie, opracowane przez Komisję przy udziale państw członkowskich² uczestniczących w DUCG, zawiera informacje na temat wykonania rozporządzenia w 2019 r., a także dane zagregowane za 2018 r. dotyczące kontroli wywozu.

2. ROZWÓJ POLITYKI I RAM PRAWNYCH

2.1 Przegląd polityki kontroli wywozu

Proces ustawodawczy na rzecz modernizacji unijnej kontroli wywozu, który rozpoczęto w 2016 r.³, osiągnął znaczne postępy w 2019 r., kiedy to w czerwcu 2019 r. Rada przyjęła mandat negocjacyjny z Parlamentem Europejskim, a jesienią rozpoczęły się negocjacje trójstronne między współprawodawcami. W październiku i listopadzie 2019 r. Rada, Parlament Europejski i Komisja przeprowadziły dwie rundy negocjacji trójstronnych.

Komisja przeprowadziła w 2019 r. serię ukierunkowanych konsultacji i działań informacyjnych skierowanych do kluczowych zainteresowanych stron z branży i społeczeństwa obywatelskiego. W szczególności w dniu 13 grudnia 2019 r., wspólnie z prezydencją Finlandii w Radzie UE, zorganizowano Forum Kontroli Wywozu w celu

¹ COM(2014) 244 final z 24.4.2014.

² Niektóre właściwe organy państw członkowskich również podają do powszechnej wiadomości sprawozdania dotyczące handlu produktami podwójnego zastosowania.

³ Wniosek Komisji w sprawie rozporządzenia COM(2016)616 dostępny jest pod adresem: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1476175365847&uri=CELEX:52016PC0616>

przeprowadzenia wymiany poglądów z przedstawicielami przemysłu i społeczeństwa obywatelskiego⁴.

2.2 Zmiany w rozporządzeniu (WE) nr 428/2009

Aktualizacja wykazu kontrolnego UE w 2019 r.

Wykaz kontrolny UE w załączniku I do rozporządzenia zmieniono w okresie sprawozdawczym jeden raz w celu aktualizacji wykazu produktów podwójnego zastosowania podlegających kontroli. Aktualizacja ta⁵ objęła ponad 300 zmian uzgodnionych w ramach wielostronnych systemów kontroli wywozu w 2018 r. (wynikających głównie ze zmian uzgodnionych na posiedzeniu plenarnym w 2018 r. w ramach porozumienia z Wassenaar, z których wiele miało charakter redakcyjny). Zaktualizowano również załączniki II i IV do rozporządzenia zgodnie ze zmianami załącznika I.

W wykazie kontrolnym UE z 2019 r. wprowadzono w szczególności nowe kontrole w zakresie określonych dyskretnych tranzystorów mikrofalowych (3A001b3f), generatorów sygnału o określonych 'szerokościach pasma modulacji częstotliwości radiowej' (3A002d5), oprogramowania przeznaczonego do przywrócenia funkcjonowania mikrokomputerów/mikroprocesorów po przerwaniu impulsu elektromagnetycznego (EMP) lub wyładowania elektrostatycznego (ESD) (3D005), masek i siatek przeznaczonych do czujników optycznych (6B002) i latających platform startowych dla rakiet nośnych (9A004g). Z drugiej strony zlikwidowano kontrole w zakresie technologii zgrzewania dyfuzyjnego do elementów silników turbinowych (9E003a7) i wprowadzono nowe uwagi o nieobjęciu kontrolą materiałów absorbujących falę elektromagnetyczną z 'pianki otwartokomórkowej' (1C001) oraz produktów związanych z „bezpieczeństwem informacji” przeznaczonych specjalnie do 'zastosowania w przemyśle cywilnym po podłączeniu do sieci' (5A002). Wykaz kontrolny UE z 2019 r. obejmuje ponadto zmiany kontroli w zakresie obrabiarek do kół zębatych (2B003), przetworników cyfrowo-analogowych (3A001a5b) oraz kontroli maski wielowarstwowej (3B001h) i hydrofonów działających powyżej 1000 m (6A001a2a6), pojazdów podwodnych (8A001c) i silników detonacyjnych (9A111).

Obszerną publikację dotyczącą zmiany („Comprehensive Change Note”) opublikowano jako wytyczne zawierające przegląd wszystkich zmian technicznych wprowadzonych do unijnego wykazu produktów podwójnego zastosowania podlegających kontroli z 2019 r.⁶ Uaktualniony i ujednolicony unijny wykaz kontrolny UE zaczął obowiązywać z dniem 31 grudnia 2019 r., co pozwoliło UE na wypełnienie międzynarodowych zobowiązań w zakresie kontroli wywozu oraz zwiększenie konkurencyjności eksporterów UE w przypadkach, w których parametry kontroli zostały dostosowane do zmian technologicznych.

Brexit – plany awaryjne

W dniu 25 marca 2019 r. Rada i Parlament Europejski przyjęły rozporządzenie (UE) 2019/496 zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 428/2009 poprzez wydanie generalnego unijnego zezwolenia na wywóz w odniesieniu do wywozu niektórych produktów podwójnego zastosowania z Unii do Zjednoczonego Królestwa⁷. Zmiana ta stanowiła część pakietu

⁴ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/december/tradoc_158495.pdf

⁵ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2199 z dnia 17 października 2019 r., Dz.U. L 338 z 30.12.2019, s. 1.

⁶ Streszczenie jest dostępne pod adresem: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/october/tradoc_158393.pdf

⁷ Dz.U. L 85 z 27.3.2019, s. 1.

środków objętych „planem awaryjnym na wypadek braku porozumienia” dla niektórych sektorów w celu złagodzenia ryzyka związanego z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej. Stała się ona jednak bezprzedmiotowa w wyniku ratyfikacji umowy o wystąpieniu.

2.3 Krajowe środki wykonawcze i egzekucyjne

Środki wykonawcze

Rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich, ale przewidziano w nim, że państwa członkowskie powinny przedsięwziąć konkretne środki w celu wprowadzenia w życie konkretnych przepisów, oraz że informacje dotyczące tych środków powinny zostać opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Nota informacyjna z 2016 r.⁸ zawiera opis środków przedsięwziętych przez państwa członkowskie, dotyczących m.in. rozszerzenia kontroli pośrednictwa i tranzytu, rozszerzenia kontroli na produkty niewymienione w wykazie ze względów bezpieczeństwa publicznego oraz ze względu na prawa człowieka, wprowadzenia krajowych generalnych zezwoleń na wywóz, stosowania kontroli transferów wewnątrzunijnych w przypadku produktów niewymienionych w wykazie, a także informacje odnoszące się do właściwych organów.

W 2019 r. państwa członkowskie zgłosiły nowe środki: Francja wprowadziła krajowe generalne zezwolenie na wywóz towarów podwójnego zastosowania przeznaczonych do naprawy cywilnych statków powietrznych, natomiast Zjednoczone Królestwo zaktualizowało siedem otwartych generalnych zezwoleń na wywóz i jedno otwarte generalne zezwolenie na przeładunek w celu uwzględnienia zmian w wykazie kontrolnym UE wywozu produktów podwójnego zastosowania. W dniu 24 września 2019 r. Zjednoczone Królestwo opublikowało ponadto wytyczne dotyczące kontroli wywozu produktów, oprogramowania i technologii podwójnego zastosowania, towarów przeznaczonych do tortur i źródeł promieniotwórczych.

Środki egzekucyjne

Art. 24 rozporządzenia stanowi, że „każde państwo podejmuje odpowiednie środki, aby zapewnić właściwe egzekwowanie wszystkich przepisów niniejszego rozporządzenia. W szczególności ustanawia sankcje stosowne do naruszeń przepisów niniejszego rozporządzenia lub przepisów przyjętych w celu jego wykonania. Sankcje te muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.” Art. 25 ust. 3 lit. e) wymaga, aby sprawozdanie Komisji zawierało szczególną część zawierającą informacje w sprawie „środków podejmowanych przez państwa członkowskie na mocy art. 24, o których Komisja jest powiadamiana na podstawie ust. 1 niniejszego artykułu”. Wykaz krajowych środków egzekucyjnych opublikowano wraz z rocznym sprawozdaniem z kontroli wywozu za 2019 r.⁹ i jest on wciąż aktualny.

⁸ Dz.U. C 304 z 20.8.2016, s. 3.

⁹

<https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/index.cfm?fuseaction=list&n=10&adv=0&coteId=1&year=2019&number=562&version=F&dateFrom=&dateTo=&serviceId=&documentType=&title=&titleLanguage=&titleSearch=EXACT&sortBy=NUMBER&sortOrder=DESC#>

3. DZIAŁALNOŚĆ GRUPY KOORDYNACYJNEJ DS. PRODUKTÓW PODWÓJNEGO ZASTOSOWANIA

Art. 23 ust. 3 rozporządzenia wymaga, aby Komisja przedkładała Parlamentowi Europejskiemu roczne sprawozdanie z działalności, badań i konsultacji Grupy Koordynacyjnej ds. Produktów Podwójnego Zastosowania (DUCG), skupiającej ekspertów z Komisji i państw członkowskich, której zadaniem jest badanie wszelkich kwestii dotyczących stosowania kontroli wywozu w celu praktycznej poprawy spójności i skuteczności tych kontroli w całej Unii Europejskiej. W art. 25 ust. 3 lit. a) dodano ponadto, że „szczególne części sprawozdania dotyczą Grupy Koordynacyjnej ds. Produktów Podwójnego Zastosowania i jej działalności”.

W okresie sprawozdawczym DUCG odbyła siedem posiedzeń, co potwierdza jej pozycję jako forum konsultacyjnego dla szeregu istotnych kwestii opisanych poniżej.

3.1 Konsultacje w sprawie kwestii dotyczących wdrażania – ogólna wymiana informacji

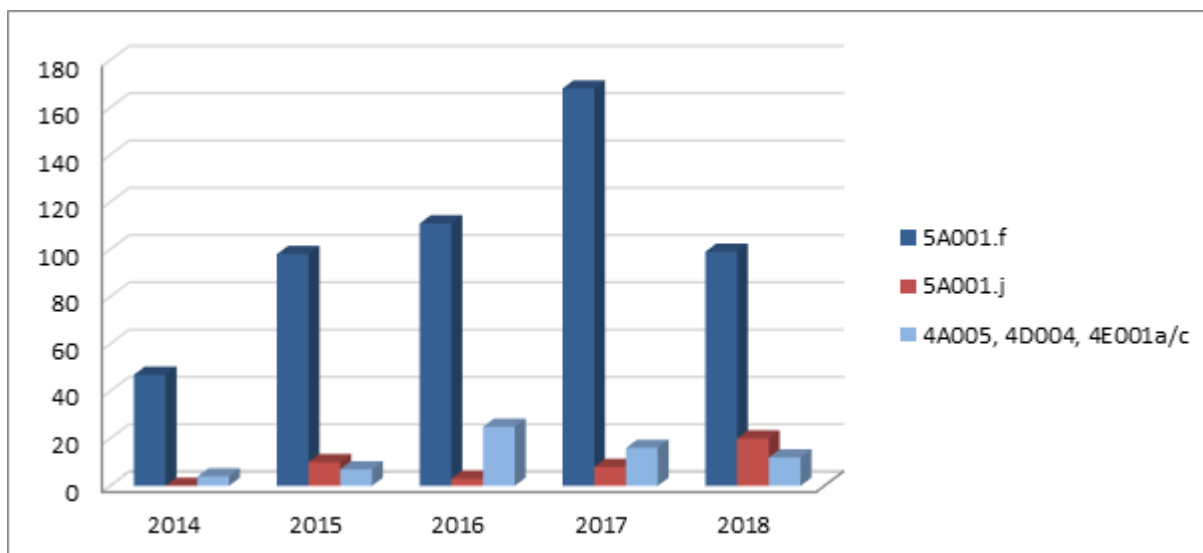
DUCG prowadziła *ogólną wymianę informacji na temat kontroli wywozu*, w tym w celu wsparcia modernizacji unijnego systemu kontroli wywozu. W 2019 r. DUCG przeprowadziła wymianę informacji na temat *kar i sankcji*, w wyniku czego opublikowała przegląd krajowych środków egzekwowania prawa (*Overview of national enforcement measures*) jako załącznik do rocznego sprawozdania z kontroli wywozu za 2019 r.

DUCG wymieniała informacje dotyczące *krajowych środków wykonawczych* i kontynuowała przygotowania do aktualizacji odpowiedniej noty informacyjnej w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

DUCG zweryfikowała *metody i podejście do wymiany danych* oraz przeprowadziła *proces gromadzenia danych dotyczących zezwoleń* (wykorzystując dane z 2018 r.) w celu usprawnienia wymiany informacji pomiędzy państwami członkowskimi – w szczególności w odniesieniu do gromadzenia danych o globalnych i generalnych zezwoleniach na wywóz – a także zwiększenia przejrzystości informacji dostępnych dla ogółu społeczeństwa w zakresie unijnej kontroli wywozu produktów podwójnego zastosowania (do przygotowania niniejszego rocznego sprawozdania wykorzystano dane zagregowane dla UE z 2018 r.).

Ze względu na debatę dotyczącą kontroli elementów cyberinwigilacji, w 2018 r. DUCG przeprowadziła *wymianę informacji na temat stosowania kontroli technologii cyberinwigilacji*. Grupa ekspertów ds. nadzoru nad technologiami („STEG”) nadal zapewniała forum wymiany informacji *ad hoc*, ale w 2019 r. nie odbyła żadnego posiedzenia. Dane uzyskane od państw członkowskich wskazują na spadek liczby zezwoleń (131 zezwoleń w 2018 r., jak pokazano na wykresie poniżej). W tym samym okresie wydano 27 odmów w odniesieniu do elementów cyberinwigilacji¹⁰.

¹⁰ W 2018 r. wydano 23 odmowy w odniesieniu do urządzeń przechwytyjących lub zakłócających telekomunikację mobilną (5A001.f), 2 odmowy w odniesieniu do systemów do nadzorowania komunikacji w sieci z wykorzystaniem protokołu IP (5A001.j) oraz 2 odmowy w odniesieniu do złośliwego oprogramowania (4A005 i in.).

3.2 Techniczna wymiana informacji – kwestie dotyczące wdrażania

- *Wsparcie przygotowywania aktualizacji wykazu kontrolnego UE*

Skonsultowano się z DUCG w sprawie zmienionego wykazu kontrolnego UE, o którym mowa powyżej. Eksperti krajowi, jak również obserwatorzy z Parlamentu Europejskiego, wzięli udział w specjalnym posiedzeniu DUCG w dniu 16 maja 2019 r. i przedstawili prezentacje, w których zwracali szczególną uwagę na najważniejsze zmiany wprowadzone do wykazu kontrolnego UE.

- *Techniczna wymiana informacji na temat konkretnych kwestii dotyczących wdrażania*

DUCG omówiła szereg konkretnych kwestii związanych z wdrażaniem w świetle informacji otrzymanych od właściwych organów, np. dotyczących danych odbiorcy i użytkownika końcowego w zakresie zezwoleń na wywóz i zgłoszeń celnych, wymiany informacji na podstawie generalnych unijnych zezwoleń na wywóz (EUGEA), podejść do identyfikacji osób objętych sankcjami zaangażowanych w wywóz podlegający kontroli oraz identyfikacji osób trzecich – odbiorców i pośredników – na standardowym formularzu zezwolenia.

3.3 Wytyczne UE w sprawie kontroli wywozu produktów podwójnego zastosowania

DUCG powołała grupę ekspertów technicznych ds. opracowania wytycznych dotyczących zgodności dla środowisk akademickich („TEG-DUR”). W dniach 13 czerwca i 16 października 2019 r. odbyły się dwa posiedzenia TEG-DUR, a w dniu 13 grudnia 2019 r. grupa ta przedstawiła postępy swoich prac zainteresowanym stronom na Forum Kontroli Wywozu.

3.4 Elektroniczna wymiana informacji między właściwymi organami

Zgodnie z art. 25 ust. 3 lit. b) Komisja jest zobowiązana przekazywać informacje na temat „wykonania art. 19 ust. 4” oraz „etapu tworzenia bezpiecznego, szyfrowanego systemu

wymiany informacji między państwami członkowskimi i Komisją”. Komisja, wspierana przez DUCG, w dalszym ciągu pracowała nad rozwijaniem elektronicznego systemu rejestracji produktów podwójnego zastosowania (DUeS), tj. prowadzonego przez Komisję bezpiecznego, szyfrowanego systemu elektronicznego, w celu wsparcia lepszej wymiany informacji między organami kontroli wywozu a Komisją. W 2019 r. DUCG uzgodniła konkretne usprawnienia systemu DUeS i opracowała funkcje obsługujące *powiadomienia o odmowie na mocy art. 13 ust. 5 rozporządzenia* oraz *dwustronne konsultacje między właściwymi organami na podstawie art. 11 i art. 13 ust. 5 rozporządzenia*. Do systemu DUeS wprowadzono także inne drobne zmiany, np. wykaz pozycji w DUeS został zaktualizowany w grudniu 2019 r. w celu uwzględnienia aktualizacji *wykazu kontrolnego UE na 2019 r.* zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2019/2199.

Za pośrednictwem specjalnej grupy ekspertów technicznych DUCG nadal wspierała również rozwój „elektronicznej platformy wydawania zezwoleń”, która ma być stosowana przez właściwe organy na zasadzie dobrowolności. Grupa ekspertów technicznych ds. wydawania zezwoleń elektronicznych spotkała się dwukrotnie, w dniach 18 marca i 14 października 2019 r., zapewniając stałe wsparcie dla projektu pilotażowego „eLicensing”. Pod koniec 2019 r. „prototyp Front Office” i „prototyp Back Office” były gotowe do testowania przez właściwe organy oraz rozpoczęto rozmowy w ramach projektu „Certex” na temat integracji systemów zezwoleń elektronicznych dotyczących produktów podwójnego zastosowania z inicjatywą pojedynczego punktu kontaktowego służb celnych. Belgijski właściwy organ Walonii stał się 5. organem uczestniczącym w projekcie pilotażowym (wraz z właściwymi organami Włoch, Łotwy, Rumunii i Grecji). Projekt przedstawiono zainteresowanym stronom przy okazji Forum Kontroli Wywozu w dniu 13 grudnia 2019 r. Platformy zezwoleń elektronicznych mają zacząć działać w tych właściwych organach w 2020 r.

3.5 Zespół ekspertów ds. produktów podwójnego zastosowania UE

W 2019 r. unijny zespół ekspertów ds. produktów podwójnego zastosowania, prowadzony przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji, oraz eksperci udostępnieni przez państwa członkowskie nadal udzielali wsparcia właściwym organom, które zwracały się o pomoc techniczną w konkretnych przypadkach dotyczących udzielania zezwoleń. Ogółem w okresie sprawozdawczym udzielono dziewięciu porad technicznych w sprawie klasyfikacji towarów sześciu właściwym organom.

3.6 Wdrażanie i egzekwowanie

DUCG wymieniała informacje na temat wykonywania i egzekwowania kontroli. Według dostępnych danych w 2019 r. unijna sieć kontroli wywozu – obejmująca personel właściwych wydających zezwolenia organów państw członkowskich i Komisji – składała się z ponad 450 pracowników. Jeśli chodzi o kwestię egzekwowania, w 2018 r. odnotowano 218 przypadków naruszenia przepisów dotyczących kontroli wywozu, natomiast krajowe organy ścigania nałożyły 85 kar administracyjnych i 19 sankcji karnych.

3.7 Zwiększanie zdolności

W 2019 r. DUCG pomogła Wspólnemu Centrum Badawczemu Komisji zorganizować, we współpracy z Departamentem Energii Stanów Zjednoczonych, wydarzenie w Isprze (Włochy)

w dniach 17–19 września 2019 r. łączące 12. seminarium techniczne JRC–NNSA¹¹ dla organów wydających zezwolenia oraz 8. spotkanie przeglądowe dotyczące postępów szkolenia na temat identyfikacji produktów dla organów celnych, w tym także wspólne warsztaty dotyczące cel i zezwoleń.

Wspólne Centrum Badawcze Komisji przedstawiło „Podręcznik kontroli wywozu substancji chemicznych”, w którym wskazane zostały kody korelacji w odniesieniu do substancji chemicznych (numer klasyfikacji eksportowej, kod celny, numer CAS¹² i nazwa chemiczna) w ramach różnych unijnych przepisów handlowych.

3.8 Przejrzystość i dialog z przemysłem i środowiskiem akademickim

DUCG wspierała organizację Forum Kontroli Wywozu, które miało miejsce w dniu 13 grudnia 2019 r. w Brukseli i w którym wzięły udział stowarzyszenia branżowe, przedsiębiorstwa prowadzące działalność związaną z produktami podwójnego zastosowania oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego, aby omówić wdrożenie unijnych kontroli wywozu oraz proces legislacyjny związany z ich modernizacją. W 2019 r. Komisja i właściwe organy zorganizowały lub uczestniczyły w łącznie ponad 205 wydarzeniach branżowych, na których prowadzono działania informacyjne.

DUCG przygotowała również dokumentację w celu wsparcia eksporterów w procesie wdrażania rozporządzeń. W szczególności w obszernej publikacji dotyczącej zmiany („Comprehensive Change Note Summary 2019”) podsumowano, w celach informacyjnych, tekst zmian do wykazu kontrolnego UE wprowadzonych na mocy rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/2199¹³.

4. UNIJNE KONTROLE WYWOZU – KLUCZOWE DANE

Trudno jest uzyskać wiarygodne informacje na temat całkowitego wywozu produktów podwójnego zastosowania (w tym produktów podwójnego zastosowania niewymienionych w wykazie), ponieważ nie odpowiadają one określone mu sektorowi gospodarki. Komisja i państwa członkowskie gromadzą jednak dane, które umożliwiają przybliżone szacowanie wywozu produktów podwójnego zastosowania na podstawie, z jednej strony, konkretnych danych dotyczących zezwoleń gromadzonych przez właściwe organy, a z drugiej strony, danych statystycznych dotyczących towarów objętych opłatami celnymi, które obejmują produkty podwójnego zastosowania. Szacunki dotyczące wywozu za 2018 r. przedstawiono poniżej. Należy zauważyć, że przedstawione poniżej szacunki nie obejmują usług i niematerialnych transferów technologii związanych z handlem produktami podwójnego zastosowania.

4.1 Handel produktami podwójnego zastosowania w UE: produkty i miejsca przeznaczenia

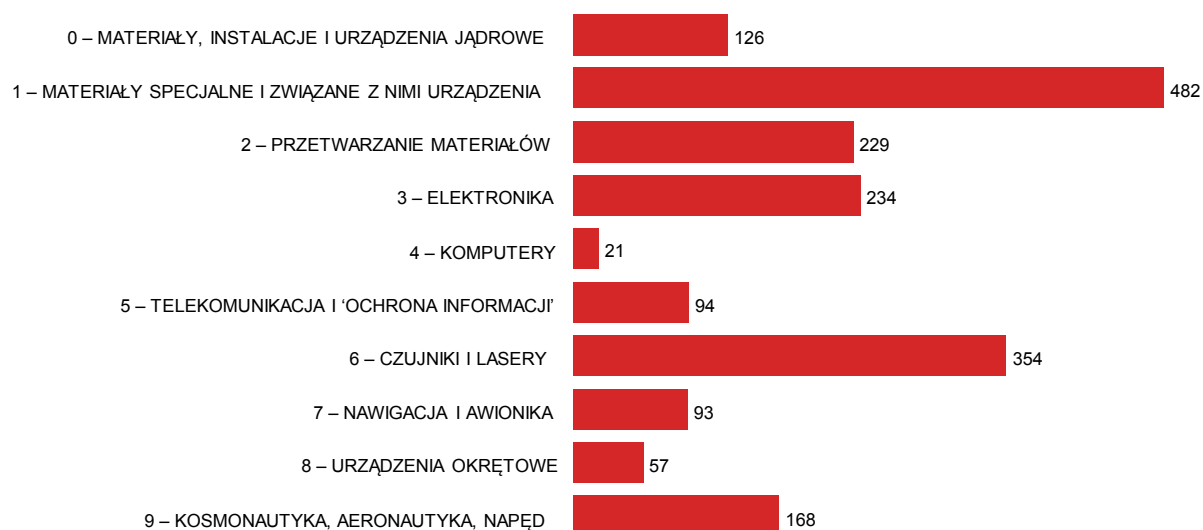
W 2019 r. rozporządzenie miało zastosowanie przede wszystkim do wywozu około 1858 produktów podwójnego zastosowania wymienionych w załączniku I („wykaz kontrolny UE”)

¹¹ Krajowy Urząd ds. Bezpieczeństwa Jądrowego (National Nuclear Security Administration, NNSA) jest częścią Departamentu Energii Stanów Zjednoczonych.

¹² Numer CAS jest niepowtarzalnym numerem nadanym danej substancji chemicznej przez Chemical Abstract Service (CAS).

¹³ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/october/tradoc_158392.pdf

i sklasyfikowanych w 10 kategoriach (wykres 1). Te produkty podwójnego zastosowania odnoszą się do około 1 000 towarów objętych opłatami celnymi, w tym chemikaliów, metali i wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych, komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych, sprzętu elektrycznego, maszyn, pojazdów i sprzętu transportowego itp., i zwykle obejmują najbardziej zaawansowane technologicznie wyroby z tej dużej, zróżnicowanej grupy towarów.

Wykres 1: Liczba produktów podwójnego zastosowania wymienionych w 10 kategoriach w załączniku I w następstwie przyjęcia rozporządzenia (UE) 2019/2199.

Szacunki statystyczne dotyczące względnego znaczenia handlu produktami podwójnego zastosowania wskazują, że wywóz produktów podwójnego zastosowania stanowi około 3 % całkowitego wywozu UE (wewnątrz UE i poza nią), w ramach szerokiej „dziedziny wywozu produktów podwójnego zastosowania”¹⁴ należących do grupy towarów objętych opłatami celnymi, która może obejmować, w różnym stopniu, niektóre produkty podwójnego zastosowania (wykres 2).

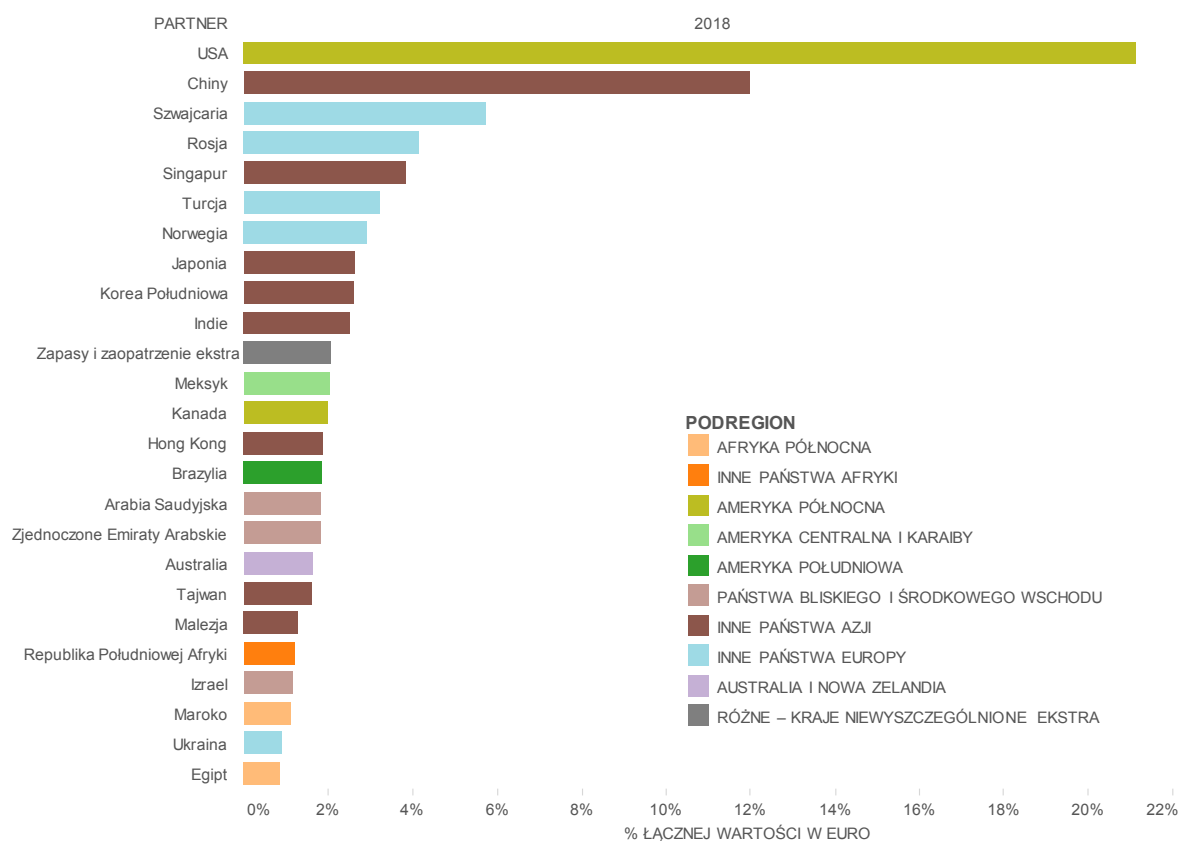
¹⁴W metodach statystycznych opracowanych przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji wykorzystano opracowaną przez DG TAXUD tabelę korelacji między numerami klasyfikacji i kodami celnymi produktów podwójnego zastosowania a danymi COMEXT Eurostatu oraz danymi dotyczącymi zezwoleń. Pojęcie „dziedzina wywozu produktów podwójnego zastosowania” dotyczy dużej zróżnicowanej grupy towarów, w której skład wchodzi produkty podwójnego zastosowania. Handel produktami podwójnego zastosowania odbywa się w ramach tej grupy towarów, lecz nie pokrywa się z nią, gdyż zdecydowanie nie wszystkie towary w ramach dziedziny wywozu produktów podwójnego zastosowania są rzeczywiście produktami podwójnego zastosowania.

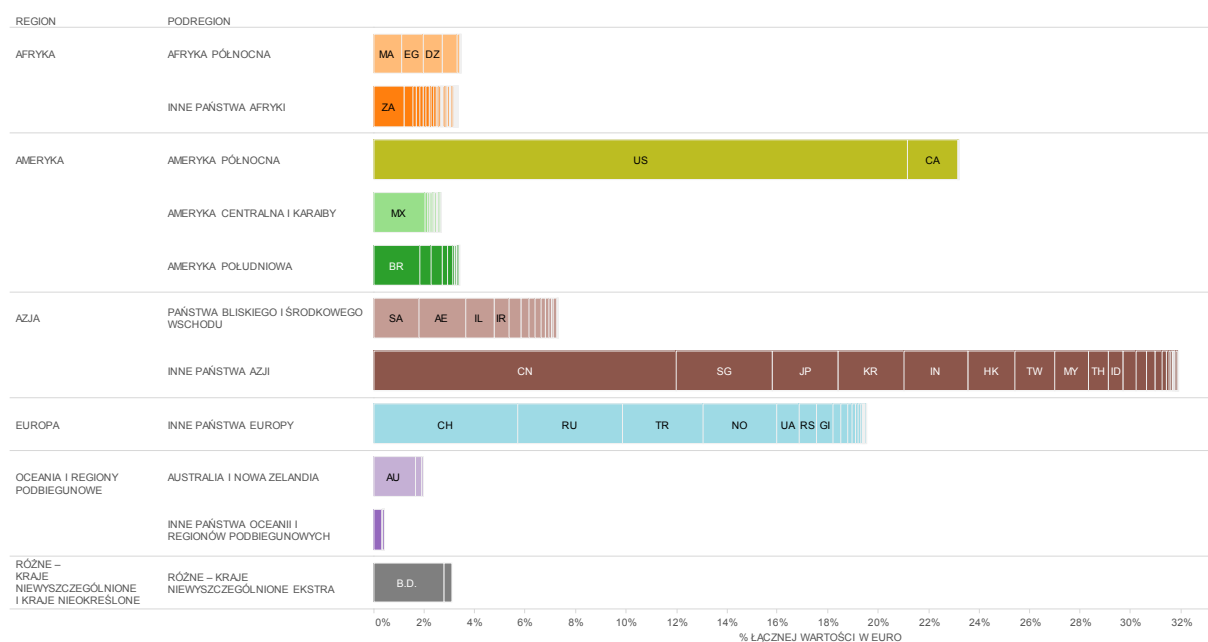
Wykres 2: Szacunki statystyczne dotyczące wywozu produktów podwójnego zastosowania wewnątrz UE i poza nią.

Szacunki statystyczne ilustrują również główne cele wywozu i wskazują, że znaczna część eksportu produktów podwójnego zastosowania jest kierowana do krajów wymienionych w generalnych unijnych zezwoleniach na wywóz (EUGEA). Kraje przeznaczenia odzwierciedlają strukturę rynku wywozu UE w zakresie odnośnych towarów, a także ułatwienia w handlu w ramach EUGEA (wykresy 3 i 4)¹⁵.

¹⁵ „Zapasy i zaopatrzenie ekstra” są zdefiniowane jako dostawy zaopatrzenia na pokład statków i statków powietrznych. Grupa „Różne – kraje niewyszczególnione ekstra” obejmuje kraje i terytoria niewyszczególnione w ramach handlu z państwami trzecimi (np. kody te są zazwyczaj używane w odniesieniu do towarów dostarczanych do instalacji morskich).

Wykres 3: Szacunki dotyczące wywozu produktów podwójnego zastosowania z UE: 25 głównych krajów przeznaczenia wywozu i ich podregionów w 2018 r.

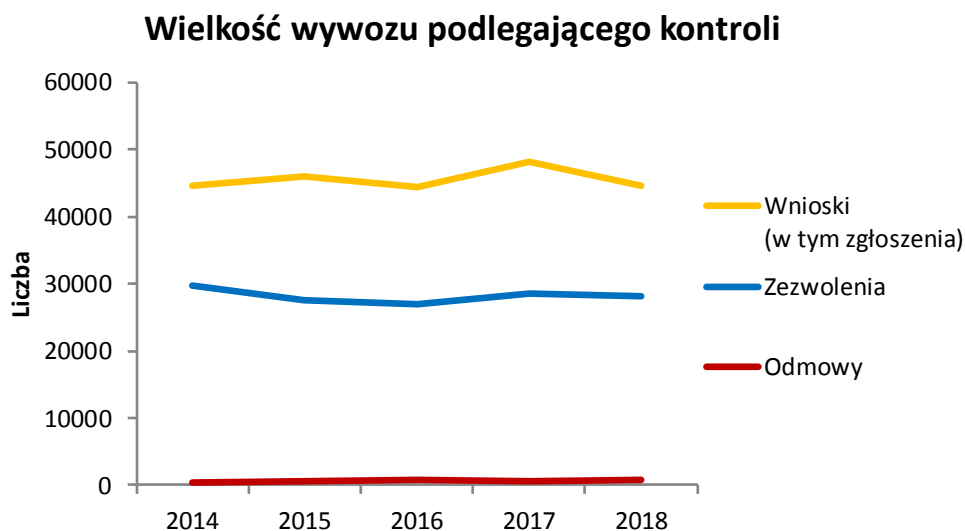

Wykres 4: Szacunki dotyczące wywozu produktów podwójnego zastosowania z UE: kraje przeznaczenia w podziale na regiony i podregiony w 2018 r.

4.2 Kontrola handlu produktami podwójnego zastosowania w UE: Wnioski, zezwolenia, odmowy

W świetle art. 19 ust. 2 rozporządzenia, który stanowi, że „państwa członkowskie podejmują wszystkie odpowiednie środki w celu nawiązania bezpośredniej współpracy i wymiany informacji między właściwymi organami, mając na względzie zwiększenie skuteczności wspólnotowego systemu kontroli wywozu”, DUCG wymieniała dane i informacje dotyczące udzielania zezwoleń, aby uzyskać lepsze pojęcie o mechanizmach kontroli wywozu i ich skutkach gospodarczych. Poniżej przedstawiono niektóre zebrane dane dotyczące okresu sprawozdawczego; należy jednak zauważyć, że nie wszystkie państwa członkowskie gromadzą wszystkie dane. W związku z tym informacje przedstawione poniżej stanowią przybliżone szacunki łącznych ilości i wartości ograniczone do danych udostępnionych przez państwa członkowskie.

Łączna wartość¹⁶ wniosków osiągnęła 50,7 mld EUR, a wywóz produktów podwójnego zastosowania podlegający kontroli stanowił 2,6 % łącznego wywozu poza UE. Wartość handlu produktami podwójnego zastosowania, który był przedmiotem zezwoleń, wyniosła 41,5 mld EUR, co stanowiło 2,1 % ogółu wywozu poza Unię Europejską, przy czym większość transakcji była przedmiotem zezwoleń indywidualnych (ok. 25349 zezwoleń indywidualnych wydanych w 2018 r.) i zezwoleń globalnych (na podstawie ich wartości). Jedynie niewielka część wywozu była przedmiotem odmowy: w 2018 r. wydano 791 odmów, co stanowiło około 0,69 % wartości wywozu produktów podwójnego zastosowania podlegającego kontroli w tym roku i 0,02 % łącznego wywozu poza UE.

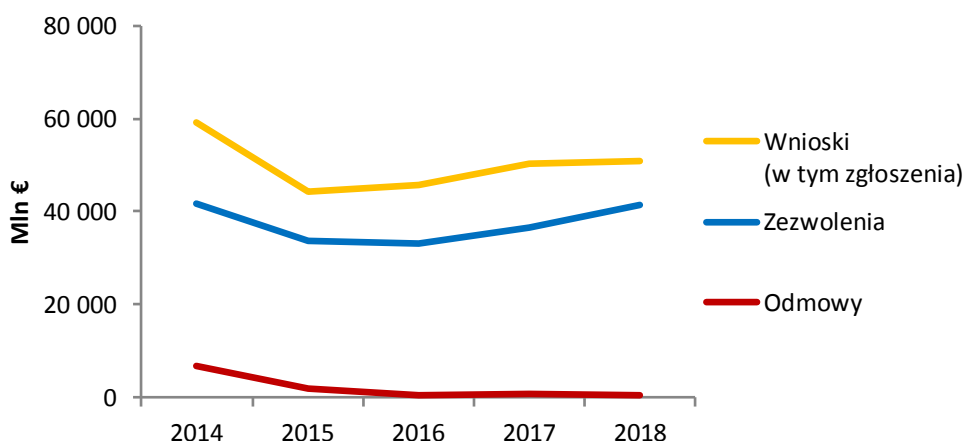

Wykres 5: Wielkość (liczba) zezwoleń i odmów (w latach 2014–2018)¹⁷.

¹⁶ Kwota ta obejmuje wartość wniosków o zezwolenia i zgłoszeń na podstawie generalnych zezwoleń na wywóz.

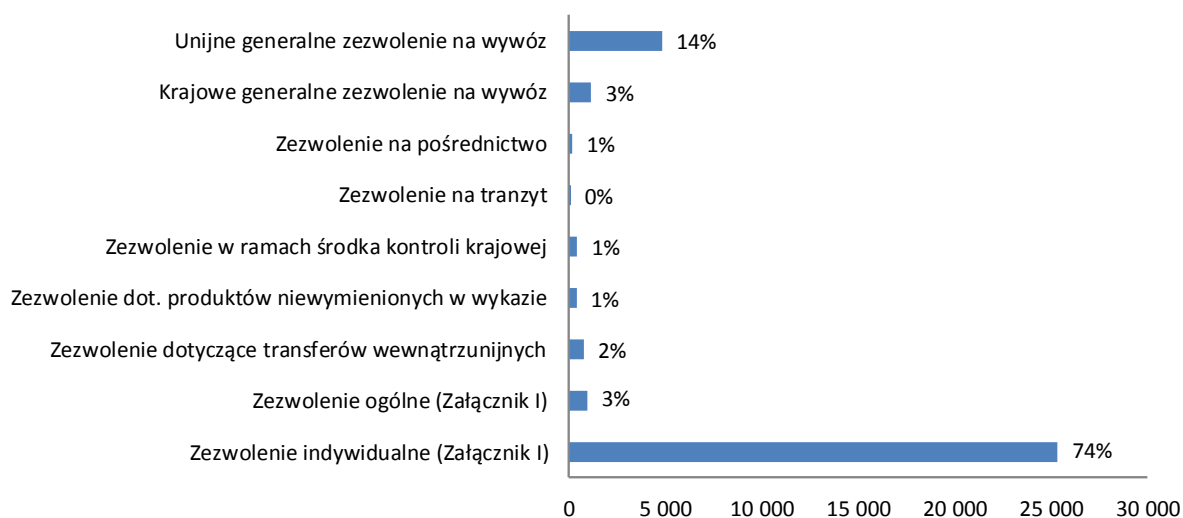
¹⁷ Na wykresach 5 i 6 dane dotyczące „wniosków” obejmują wszystkie wnioski o przyznanie zezwoleń, w tym zgłoszenia na podstawie generalnych zezwoleń, w związku z czym stanowią oszacowanie „wywozu podlegającego kontroli”, tj. wartości wywozu poza UE podlegającego procesowi udzielania zezwoleń.

Wielkość wywozu podlegającego kontroli

Wykres 6: Wartość (mln EUR) zezwoleń i odmów (w latach 2014–2018).

Wielkość wywozu będącego przedmiotem zezwoleń w podziale na rodzaj zezwolenia w 2018 r.

Wykres 7: Ilość (liczba) zezwoleń według rodzaju w 2018 r.

W przypadkach, gdy brakowało dostępnych danych, w wykresach wykorzystano dane dotyczące zezwoleń w celu oszacowania danych dotyczących wniosków. Dane dotyczące „zezwoleń” odnoszą się do wywozu produktów podwójnego zastosowania na podstawie indywidualnych i globalnych zezwoleń. Należy zauważyć, że ilość wniosków nie zawsze odpowiada sumie zezwoleń i odmów, gdyż część wniosków może zostać wycofana, a niektóre wnioski mogą nie zostać sfinalizowane w tym samym roku. „Odmowy” odnoszą się do wielkości i wartości wywozu, dla którego odmówiono zezwolenia.

Wartość wywozu będącego przedmiotem zezwoleń w podziale na rodzaj zezwolenia w 2018 r.

Wykres 8: Wartość (mln EUR) zezwoleń według rodzaju w 2018 r.

5. WNIOSKI

Komisja zwraca się do Parlamentu Europejskiego i Rady o zapoznanie się z niniejszym sprawozdaniem w kontekście należytego wykonywania przez Komisję uprawnień przekazanych rozporządzeniem.